

Asia: VN/17575/2021

Luonnos hallituksen esityksestä SORA-säännösten muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne muutosehdotuksista alla olevaan tekstikenttään

Luonnos hallituksen esityksestä SORA-säännösten muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on valmistellut esityksen SORA-säännösten muuttamiseksi. Esityksen tavoitteena on selkiyttää nykyisiä säädöksiä ja lainsäädäntöä sekä parantaa alaikäisten turvallisuutta, potilas- ja asiakasturvallisuutta, liikenneturvallisuutta sekä opiskelijan oikeusturvaa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, yliopistolakia ja ammattikorkeakoululakia sekä niihin liittyviä tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain 26 §:ää ja rikosrekisterilain 6 §:ää. Lisäksi esityksessä ehdotetaan kumottavaksi opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annettu laki.

Pyydettyinä lausuntonaan Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry toteaa seuraavaa.

Keskeinen sisältö

SAK pitää esitystä kannatettavana. Sen sisältämät muutokset selkeyttävät ja täydentävät voimassa olevaa sääntelyä sekä parantavat opiskelijoiden oikeusturvaa, asiakas- ja potilasturvallisuutta sekä oppilaitosten turvallisuutta. SAK katsoo, että esityksen valmistelussa SORA-ohjausryhmä on tunnistanut nykyisen lainsäädännön keskeiset katvealueet.

Opiskelijoiden yhdenmukaisen ja tasa-arvoisen kohtelun näkökulmasta esitetyt täsmennykset opiskeluoikeuden peruttamiseen ja palauttamiseen sekä tiedonsaantioikeuteen ja tietojenantovelvoitteeseen liittyen ovat kannatettavia. Ne lisäävät yhtenäisiä menettelytapoja ja tulkintoja eri koulutusasteilla.

SAK pitää tiedonantovelvollisuuteen esitettyjä rajoituksia oikeasuuntaisina. Opiskelijan oikeusturvan kannalta on perusteltua, että opiskeluoikeuden peruttamiseen liittyvä tarkastelu rajataan ajallisesti. Tiedonantovelvollisuus koskee vain alle kaksi vuotta vanhoja SORA-prosesseja ja vain tapauksia, joissa opiskeluoikeus on peruutettu tai prosessi on jäänyt kesken. Se ei koske tilanteita, joissa SORA-prosessi on ratkaistu opiskelijan eduksi. Opiskelijan oikeusturvan näkökulmasta SAK pitää perusteltua, että SORA-prosessin vireilläolon aikana mahdollistetaan opiskelijan opintojen edistämisen muilta osin kuin käytännön tehtävien osalta.

SAK tuo kuitenkin esiin, että SORA-säännösten piirissä ollaan tekemisissä alaikäisten ja erittäin haavoittuvassa asemassa olevien asiakas- ja potilasryhmien kanssa sekä yleiseen turvallisuuteen liittyvissä ammateissa. Siksi SORA-prosessissa tulee varata mahdollisuus tarkastella erikseen perustelluista ja raskauttavista syistä vanhenemisaikoja, tiedonsaantioikeutta ja tietojenantovelvoitetta laajemmin kuin esitetty kaksi vuotta.

SAK pitää esityksen keskeisenä parannuksena sitä, että ehdotuksessa nostetaan uusina asiakas- ja potilasryhminä mukaan iäkkäät ja vamman kanssa elävät henkilöt. Opiskeluoikeuden perumista koskevat säädökset ulottuvat jatkossa koskemaan myös vammaisten ja iäkkäiden henkilöiden parissa työskenteleviä. Muutos on tervetullut parannus potilas- ja asiakasturvallisuuteen.

SAK kannattaa esitystä ulottaa SORA-tutkintojen tutkinnon osat aina SORA-lainsäädännön piiriin. On perusteltua, että SORA-tutkintojen tutkinnon osat ovat kaikissa tapauksissa SORA-lainsäädännön piirissä, myös silloin, kun opiskelija tulee suorittamaan SORA-tutkinnon osaa johonkin muuhun kuin varsinaiseen SORA-tutkintoon tutkinnon osana.

SAK katsoo, että kokonaisuutena esitys tuo oikeasuuntaisia parannuksia ja täsmennyksiä SORA-lainsäädäntöön. Niiden myötä SORA-lainsäädännöllä pystytään puuttumaan myös niihin tilanteisiin, joissa on ratkaistava opiskelijan opintoihin soveltumattomuutta. Esitettyjen muutosten myötä SORA-lainsäädäntö vastaa entistä paremmin tarkoitustaan.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Voitte arvioida muutosehdotusten vaikutuksia alla olevaan tekstikenttään

-

Vanhala Laura
SAK ry - Kirsi Rasinaho, Koulutus - ja työvoimapolitiittinen asiantuntija, SAK
ry